

Nejčastější zjištění u příjemců dotací

Ing. Jiří Frýdecký

Datum 11. 9. 2025

Ministerstvo financí
České republiky

Auditní orgán

odbor v Ministerstvu financí

funkce dána nařízeními EU

Fondy EU

- audit systému, auditu operací a auditu účtů
- cíl - poskytnout EK nezávislé ujištění, pokud jde o účinné fungování systémů řízení a kontroly a legalitu a správnost výdajů zahrnutých do účtů předložených EK
- vypracováváme a předkládáme EK výrok auditora a výroční kontrolní zprávu

Národní plán obnovy

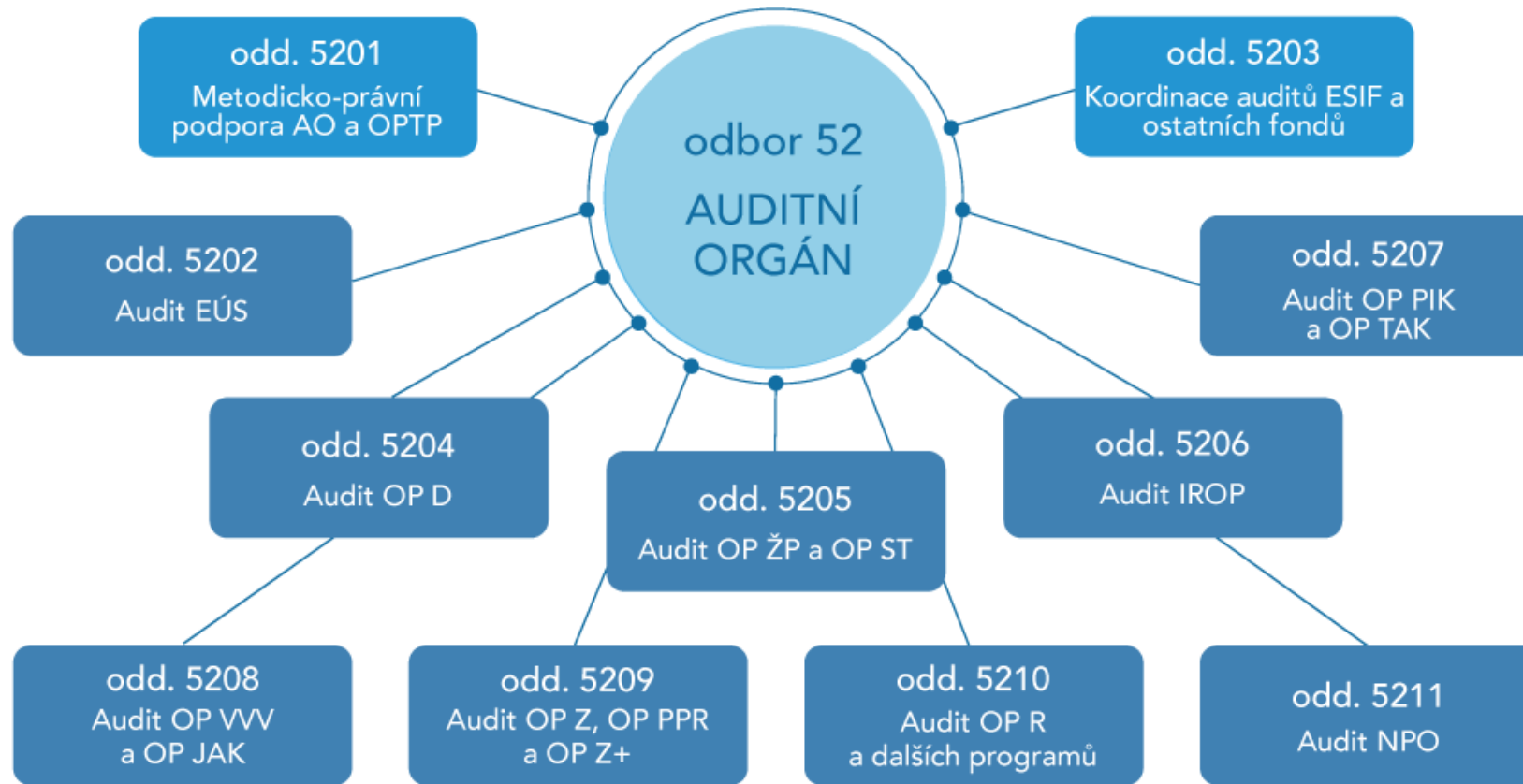
- audit systému a testování věcné správnosti
- cíl poskytnout EK nezávislé ujištění, že milníky a cíle předkládané v žádosti o platbu jsou úplné, správné a spolehlivé a nastavené řídicí a kontrolní systémy jsou účinné a efektivní

Další auditované prostředky poskytnuté z:

- Finančních mechanismů EHP a Norska
- Druhého švýcarského příspěvku
- Azylového a migračního fondu a Fondu pro vnitřní bezpečnost
- Fondu solidarity

Organizační struktura Auditního orgánu

Auditní orgán

Co neděláme

neaudituje
hospodaření
auditované
organizace

Auditní orgán ≠
Interní audit

není správcem
daně,
neprovádí
daňovou
kontrolu

není detektivem
a policistou

není nástrojem
vyřizování
konkurenčního
boje

není
zodpovědný za
odhalování
podvodů a
trestního
jednání

Implementační struktura fondů EU

Další kontrolní orgány

- EÚD
- OLAF
- NKÚ
- ÚOHS
- Správce daně
- Policie ČR
- Zřizovatel

Kontroly ŘO vs. audit AO

Kontroly prováděné poskytovatelem dotace – řídicí orgán

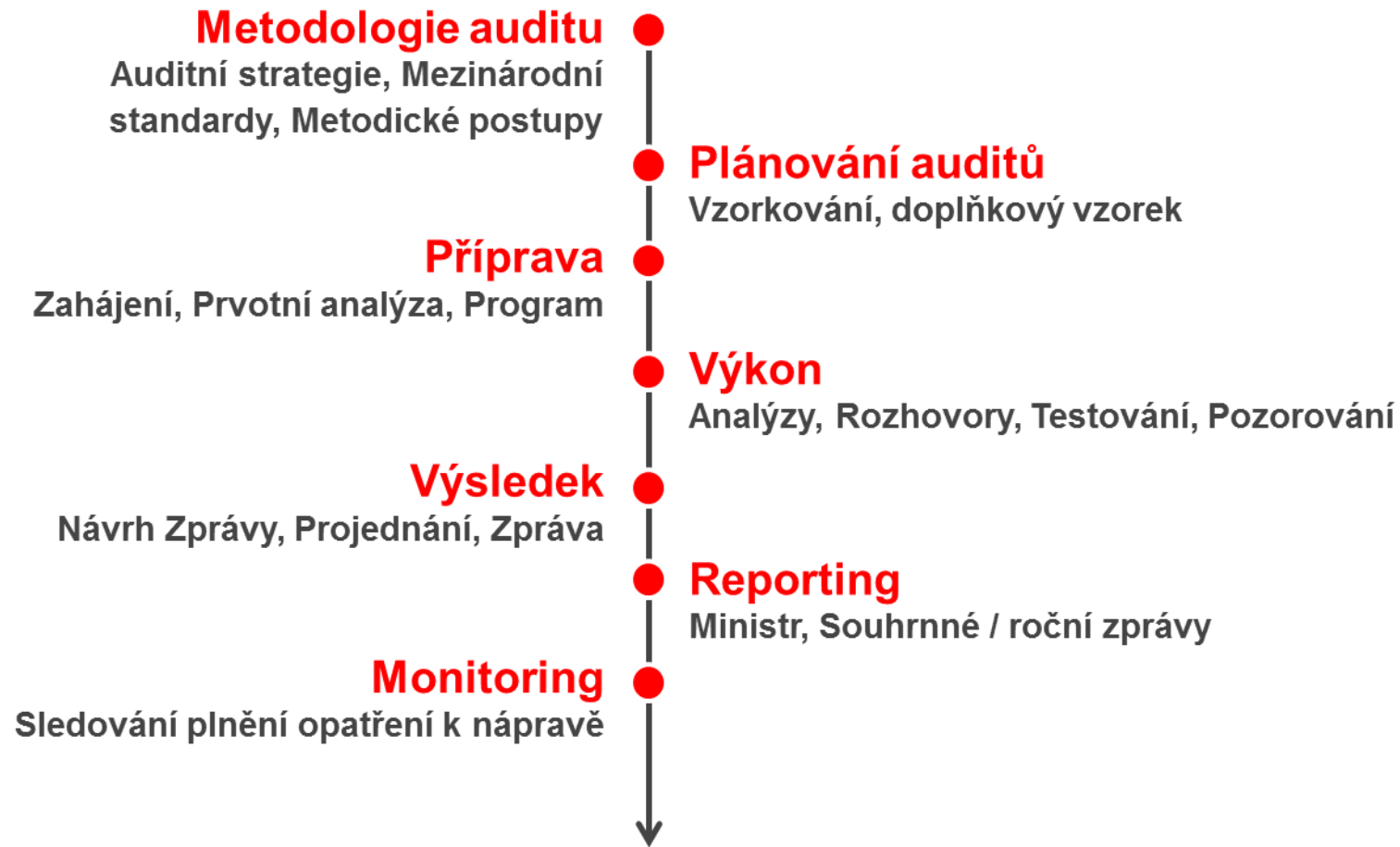
- ŘO zajišťuje finanční řízení a kontrolu programu 1. stupně
- primární a nejpodstatnější část kontrolní pyramidy
- kontroly v rámci celého životního cyklu projektu, tj. předběžné, průběžné a následné

Audity prováděné Auditním orgánem

- AO zajišťuje kontrolu 2. stupně
- poskytuje EK ujištění, že výdaje deklarované EK jsou legální a správné
- ověřuje účinnost fungování řídicích a kontrolních systému jednotlivých programů
- audity probíhají ex-post

Funkce Auditního orgánu

Výrok auditora + Výroční kontrolní zpráva

Druhy auditů

Audit systému

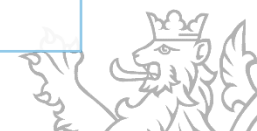
- účel: ověření účinného fungování řídicího a kontrolního systému programu
- auditovaný subjekt: ŘO/ZS, PCO/PO, NOK

Audit operace

- účel: ověřit legalitu a správnost výdajů vykázaných Komisi
- auditovaný subjekt: příjemce dotace

Audit účetní závěrky

- účel: poskytnout EK přiměřenou jistotu o úplnosti, přesnosti a věrohodnosti účtů
- auditovaný subjekt: PCO/PO

Plánování auditů

Roční plán auditů zpracováván na kalendářní rok zpravidla v lednu s tím, že audity operací jsou plánovány na pololetí, tj. v červenci/srpnu dochází k doplnění ročního plánu auditů o plánované audity operací na 2. pololetí daného roku.

- **Audity systému**
 - na základě posouzení rizika a výsledků předchozí auditní činnosti
 - pokrývají klíčové požadavky
- **Audity operací**
 - na základě výběru vzorku výdajů vykázaných EK
- **Audit účetní závěrky**
 - zařazen do plánu auditů každoročně od listopadu
 - pokrývá všechny programy

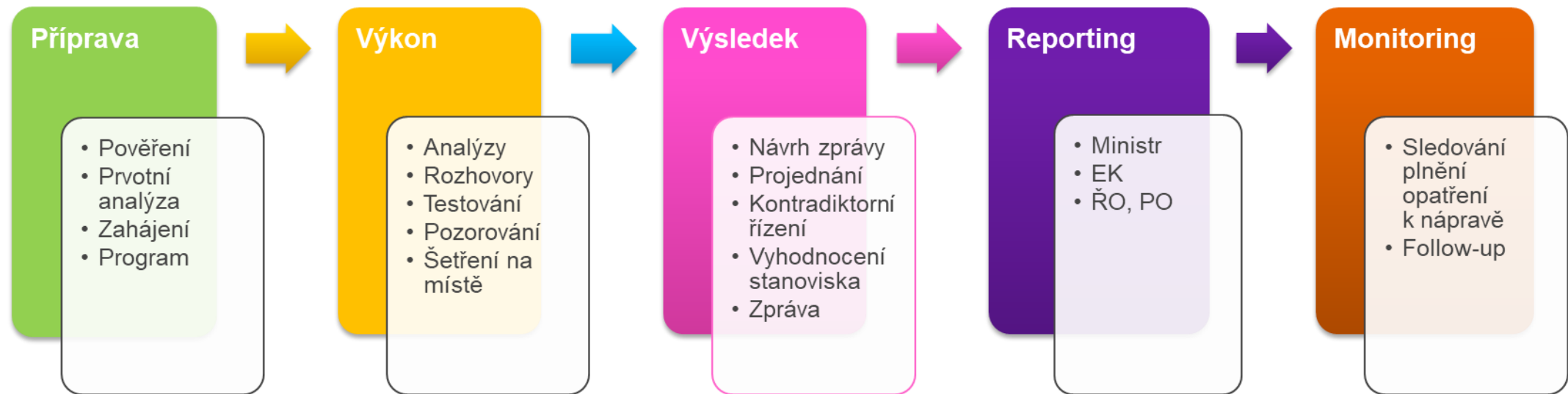

Výběr vzorku pro audit operací

- vzorek musí být reprezentativní a zakládat se na statistických metodách výběru vzorků
- výběr vzorku je prováděn v IS APAO většinou za použití statistické metody MUS
- základní populace – žádosti o platbu / projekty
- obsahuje-li základní soubor méně než 300 jednotek, může být na základě odborného úsudku použita metoda nestatistického výběru vzorků
- vždy musí být zajištěn náhodný výběr

Výkon auditů

Zjištění z auditů

Audit systému

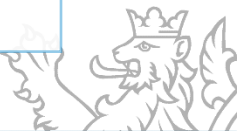
- akční plán - AO dává doporučení, auditovaný subjekt přijímá nápravná opatření
- vliv na hodnocení ŘKS

Audit operace

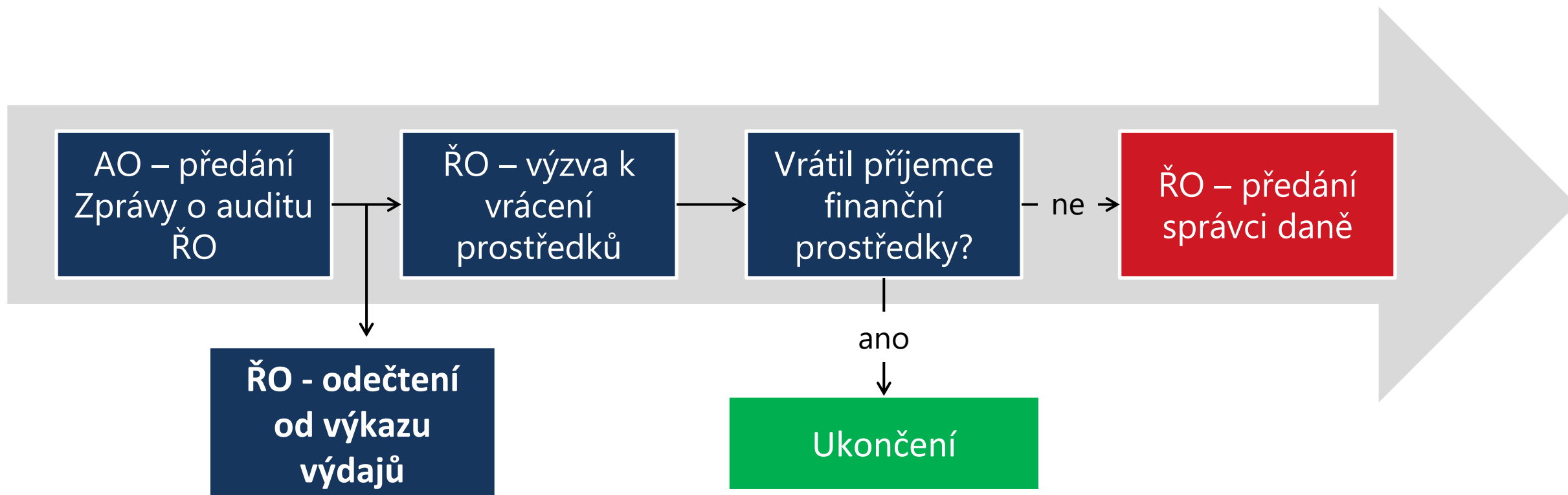
- zjištění bez finančního dopadu / zjištění s finančním dopadem
- finanční oprava – oblast VZ dle Rozhodnutí Komise C(2019) 3452, mimo oblast VZ dotčená částka nebo sazba dle právního aktu
- extrapolace výsledků – i malá finanční oprava může ovlivnit celkovou chybovost programu

Audit účetní závěrky

- dtto audit systému

Audit operace – vymáhání ze strany ŘO

Audit operace – vymáhání správcem daně

Jedná se podle správce daně o
porušení rozpočtové kázně?

→ ano →

Platební výměr

Výrok auditora a Výroční kontrolní zpráva

- Výrokem auditora AO potvrzuje, zda
 - účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz
 - výdaje uvedené v účetní závěrce jsou legální a správné
 - systém řízení a kontroly funguje řádně
 - typy výroku: bez výhrad / s výhradou / záporný / nevydání výroku
- Přílohou je Výroční kontrolní zpráva, která obsahuje mj.
 - hlavní zjištění auditů, včetně zjištění ohledně nedostatků v systémech řízení a kontroly
 - navrhovaná a provedená nápravná opatření
- Oba dokumenty se předkládají EK do 15. 2. roku $n+1$, případně do 1. 3. roku $n+1$ v návaznosti na žádost podanou EK

NEJČASTĚJŠÍ A TYPOVÁ POCHYBENÍ

Oblast veřejných zakázek

Zakázka „šitá na míru“

- Předmětem veřejné zakázky byla dodávka mikrovlnné spalovací pece.
- Zadávací dokumentace obsahovala technické parametry:
 - čas potřebný na zchlazení plně naloženého rotoru z 180 °C na 70 °C musí být kratší než 10 min
 - objem prostoru v mikrovlnném systému musí být menší než 7 litrů
 - prázdný rotor musí vážit méně než 3 kg
 - rotor se zkumavkami musí vážit méně než 5 kg
 - rozkladné zkumavky se Smart Vent technologií musí být dostupné pro bezpečný rozklad většího množství vzorků až do 2g
 - rozkladné zkumavky musí být chlazené prouděním vzduchu vně rotoru
 - mikrovlnný systém musí mít Directed Multimode Cavity.
- Bylo zjištěno, že byl poptáván výrobek Multiwave GO konkrétní firmy Anton Paar GmbH.

⇒ **Závěr AO: diskriminační vymezení předmětu zakázky.**

Diskriminační nastavení technických kvalifikačních předpokladů

- V zadávací dokumentaci zadavatel požadoval prokázání technické kvalifikace prostřednictvím doložení seznamu úspěšně realizovaných zakázek za poslední 3 roky, z nichž minimálně 3 zakázky musí být v hodnotě do 4 000 000 Kč.
- Omezení hodnoty maximální hodnoty referenční zakázky nemá dle závěrů AT žádné věcné opodstatnění s ohledem na charakter poptávaného plnění. Jedná se o omezující podmínku ve vztahu k potenciálním uchazečům
- o zakázku, která zcela nedůvodně omezuje rozsah možností pro prokazování technické kvalifikace dodavatele. Omezení hodnoty referenčních zakázek mohlo mít odrazující vliv na potenciální uchazeče a mohlo omezit počet podaných nabídek.

⇒ **Závěr AO: diskriminační vymezení předmětu zakázky**

Uvedení obchodních názvů v zadávací dokumentaci

- V zadávací dokumentaci byly uvedeny **konkrétní obchodní názvy výrobků**
- Tyto odkazy představovaly cca **19,9 % hodnoty nabídky** vítězného uchazeče.
- Použití konkrétních značek je **v rozporu s Pravidly pro výběr dodavatelů**
- I když zadavatel obecně připustil možnost rovnocenných řešení, **nesplnil povinnost stanovit technické podmínky bez odkazů na značky**, pokud je to možné.
- Postup mohl **omezit okruh potenciálních uchazečů** a tím i soutěž o zakázku.

⇒ **Závěr AO: diskriminační nastavení zadávacích podmínek**

Netransparentní hodnotící kritéria

- Zadavatel pro hodnocení veřejné zakázky na služby zvolil ekonomickou výhodnost nabídky s níže uvedenými parametry.
- Hodnotící kritéria:
 1. výše nabídkové ceny 55 %
 2. technické a estetické řešení 45 %.
- Pro dílčí hodnotící kritérium č. 2 zadavatel stanovil subkriteria:
 - kvalita materiálů, technologické a technické řešení – 20 bodů
 - kvalita grafického zpracování, koncepce řešení a celkový estetický a výtvarný dojem – 25 bodů.
- Jako nejvýhodnější měla být označena nabídka, která dostane nejvyšší součet bodů za kritéria 1 a 2.
- Další specifikace kritérií a postupu hodnocení v zadávací dokumentaci uvedena nebyla.

⇒ **Závěr AO: nedodržení zásady transparentnosti, neboť zadavatel uvedl jednotlivé parametry hodnocení neurčitě a nejednoznačně.**

Střet zájmů člena výběrové komise ve výběrovém řízení

- Ve výběrovém řízení byla podána pouze **1 nabídka – společnost A**
- Člen komise (Ing. XY) **potvrdil** čestně nepodjatost, **ale**: byl zároveň **jednatel společnosti B**, která je **z 50 % vlastněna společností A** (ta podala nabídku a zakázku získala)
- Komise pro otevírání a hodnocení nabídek měla 5 členů
- Tím byl ohrožen požadavek na nestrannost a nezávislost dle Pravidel pro výběr dodavatelů
- **Zadavatel** neodhalil střet zájmů ani nepřijal nápravná opatření
- **Společnost A** získala zakázku, ačkoliv komisi posuzoval člen ve střetu zájmů

⇒ **Závěr AO: neoznámený střet zájmů může vést až k finanční korekci 100 %**

Střet zájmů ve výběrovém řízení

- VŘ na nákup pokročilého SW, včetně implementace
- **Střet zájmů** mezi osobou pověřenou administrací projektu (plná moc + smluvní zajištění administrace VŘ) a skutečným majitelem vítězného uchazeče **společnost A**
- Jedna a tatáž osoba měla pravomoc zastupovat zadavatele ve všech právních úkonech a tím i přímý ekonomický zájem na vítězství **společnosti A**.
- V řízení byla podána pouze 1 nabídka – od **společnosti A**.
- Tím byl ohrožen požadavek na nestrannost a nezávislost dle Pravidel pro výběr dodavatelů
- **Zadavatel** neodhalil střet zájmů, nezajistil nestrannost výběrového řízení ani nepřijal nápravná opatření. **Společnost A** získala zakázku, ačkoliv komisi posuzoval člen ve střetu zájmů

⇒ **Závěr AO: neoznámený střet zájmů může vést až k finanční korekci 100 %**

Podstatná změna smlouvy

- V zadávací dokumentaci byl jako jedno z hodnotících kritérií stanoven termín dodání/zhotovení díla.
- Nejvyšší počet bodů obdržela nabídka s nejkratším termínem dodání.
- V době realizace zakázky došlo k uzavření dodatku ke smlouvě, jehož předmětem bylo prodloužení termínu zhotovení/dodání díla bez objektivních důvodů.
- Přehodnocením předložených nabídek bylo zjištěno, že v případě, kdy by v původní zadávací dokumentaci byl termín dodání/zhotovení díla stejný jako dle dodatku ke smlouvě s vítězným účastníkem, stal by se vítězem jiný účastník.

⇒ **Závěr AO: podstatná změna smlouvy, která by mohla rozšířit okruh účastníků.**

Podstatná změna smlouvy

- V závazném vzoru kupní smlouvy (příloha zadávací dokumentace) byla stanovena smluvní pokuta 0,03 % z příslušné ceny dodávky za každý den prodlení.
- Předmět zakázky měl být výrobně ukončen, řádně odzkoušen a předán spolu s předepsanými průkazy způsobilosti.
- Zadavatel v průběhu realizace zakázky uzavřel s dodavatelem dodatek ke Smlouvě, ve kterém bylo dodatečně stanoveno, že kupující nemůže po prodávajícím požadovat smluvní pokutu za dobu, kdy bude předmět zakázky dodán, ale provozován ve zkušebním provozu.
- Dodavatel byl zvýhodněn, protože nemusel hradit smluvní pokutu, ačkoliv nesplnil původní zadávací podmínky, tj. předání dodávky včetně souvisejících průkazů technické způsobilosti (předmět zakázky provozovaný ve zkušebním provozu neměl vydaný průkaz způsobilosti).

⇒ **Závěr AO: podstatná změna smlouvy, která by mohla rozšířit okruh účastníků.**

NEJČASTĚJŠÍ A TYPOVÁ POCHYBENÍ

Oblasti mimo veřejné zakázky

Neúčelnost výdajů

- Pořízení většího počtu měřidel
 - k provedení výzkumného projektu bylo nezbytné pořízení 33 ks měřidel
 - v rámci realizace veřejné zakázky byla předložena nabídka s nižší nabídkovou cenou za jednotku, než příjemce očekával, a z uvedeného důvodu si za dotační prostředky pořídil celkem 36 ks měřidel.
- Pořízení většího počtu notebooků
 - příjemce nepodstatnou změnou navýšil položku na nákup notebooků se zdůvodněním, že toto bylo nutné pro práci v terénu (nutná vyšší mechanická odolnost a kvalitnější plast), přičemž neprokázal, že by notebooky v terénu využíval
 - příjemce jako nápravné opatření navrhl, že techniku ihned uvede do užívání, ale i vzhledem k tomu, že se audit konal již po ukončení projektu, nemohl být navrhovaný postup akceptován.

⇒ **Závěr AO: neúčelný výdaj, neboť nadbytečně pořízená zařízení nebyla nutná pro realizaci projektu.**

Neprokázaní účelnosti a hospodárnosti výdaje

- V žádosti o platbu zahrnuty **dvě faktury za vypracování energetického posudku (EP)**:
 - 50 tis. Kč (za zpracování povinných příloh k žádosti o dotaci při předání energetického posudku)
 - 300 tis. Kč (za zpracování povinných příloh k žádosti o dotaci o 1,5 roku později - nejasná fakturace)
- Skutečná cena za zpracování EP doložená subdodavatelem: 2 × 40 tis. Kč
- Příjemce nedoložil přímou vazbu mezi fakturovanou částkou a skutečně provedenými pracemi
- **Nepřiměřenost ceny** – několikanásobek ceny obvyklé u srovnatelných projektů
- Porušení principů **účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti** dle podmínek Rozhodnutí

⇒ **Závěr AO: nezpůsobilé výdaje ve výši 270 tis. Kč**

Nezpůsobilý příjemce

- V příloze Výzvy byl uveden seznam odvětvové klasifikace ekonomických činností CZ NACE, které mohou být v dané výzvě podporovány.
- V rámci prověřování dokumentace projektu bylo zjištěno, že příjemce v žádosti o podporu zapsal jako jediný obor CZ NACE 46.90 Nespecifikovaný velkoobchod a projekt také v tomto oboru činnosti realizoval.
- Tuto činnost také provozoval dle registru ekonomických subjektů.
- V příloze výzvy nebyla jako podporovaná ekonomická činnost uvedena CZ NACE 46.90.

⇒ **Závěr AO: nenaplnění základní podmínky výzvy, příjemce neměl získat dotaci, protože nepodnikal v dané oblasti.**

Nezpůsobilé výdaje na pořízení lisů (podezření na podvod)

- Příjemce pořídil v rámci projektu automatickou linku včetně tří lisů.
- Na základě veřejné zakázky byla uzavřena smlouva, ve které se dodavatel zavázal dodat celou linku, přičemž všechny komponenty měly být nové.
- Při kontrole na místě byla zjištěno, že lisy zabudované do linky byly viditelně opotřebované a neodpovídaly deklarované délce jejich užívání. Na jednom z lisů byla nálepka OPPI a na řídicím panelu vedle se nacházel jednatelem společnosti podepsaný plán čištění stroje, který byl datován ke dni předcházejícímu předání linky dle předávacího protokolu.
- Příjemce ve vysvětlení připustil, že lis byl pořízen v rámci projektu OPPI a nebyl součástí dodávky a že výrobní linka byla sestavena z nových komponentů a následně doplněna stávajícími komponenty, které nebyly předmětem zakázky pro zvýšení vytíženosti robotů a zvýšení celkové kapacity a rentability výroby.

⇒ **Závěr AO: výdaje na pořízení lisů byly nezpůsobilé.**

Nezpůsobilý výdaj z důvodu jeho neprůkaznosti (podezření na podvod)

- Projekt na pořízení horizontálního zakružovacího stroje.
- Podmínkou způsobilosti výdajů je prokazatelné uhrazení účetního dokladu dodavateli.
- Příjemce deklaroval, že úhrada výdajů byla provedena ve 3 splátkách, z toho jedna splátka činila 4 mil. Kč.
- Provedeným šetřením bylo zjištěno, že úhrada 4 mil. Kč byla doložena dokumentem „Pohyby na účtu“, který byl vygenerován systémem internetového bankovníctví společně s potvrzením dodavatele o úhradě plnění.
- Vyžádáním bankovního výpisu bylo zjištěno, že deklarovaná úhrada byla ve skutečnosti provedena ve výši 2 mil. Kč. Úhrada zbývajících částky 2 mil. Kč proběhla až 13 dnů po předložení příslušné žádosti o platbu.
- Žadatel při žádosti o platbu uvedl nepravdivé skutečnosti, neboť podmínkou způsobilosti výdajů je prokazatelné uhrazení účetního dokladu dodavateli.

⇒ **Závěr AO: 2 mil. Kč nezpůsobilé výdaje, neboť výdaj nebyl prokazatelně uhrazen před podáním ŽoP a zároveň předán podnět k prošetření možného podvodného jednání, příjemce záměrně uvedl nepravdivé informace.**

Nezpůsobilý výdaj – zaškolení pracovníků

- V rámci dodávky stroje příjemce zahrnul do způsobilých výdajů zaškolení obsluhy
- Výdaje byly vyfakturovány podle Kupní smlouvy
- Podle výzvy – Úspory energie je způsobilý dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek
- Do pořizovací ceny majetku bylo zahrnuto zaškolení pracovníků
- Dle § 47 odst. 2 písm. f) vyhlášky č. 500/2002 Sb. nejsou součástí pořizovací ceny náklady na zaškolení obsluhy.

⇒ **Závěr AO: nezpůsobilé výdaje ve výši zaškolení pracovníků**

Doporučení na závěr

- Využívat možnosti konzultací s ŘO, ZS i AO
- Spoléhat se na sebe a kontrolovat výstupy poradenských společností
- Seznámit ŘO se všemi změnami v projektu
- Uchovávat veškerou dokumentaci související s projektem
- Mít pro každý krok v projektu oporu v pravidlech a legislativě
- Otevřeně komunikovat

DOTAZY, DISKUZE

DĚKUJEME ZA POZORNOST

E-mail: jiri.frydecky@mfcz.cz

Ministerstvo financí
České republiky

